

NORO VIRÜSLERİ

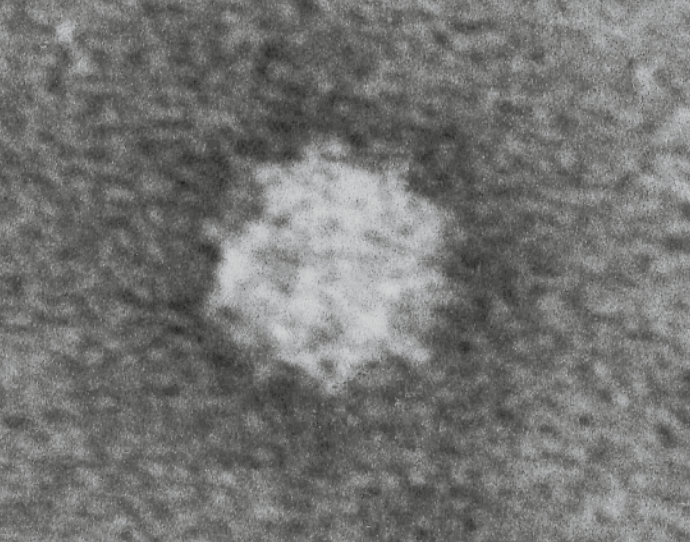
NOROVIREN (TÜRKİSCH)

Humanmedizin

Noro virüsleri nedir?

Noro virüsleri mide-bağırsak gribine (= Gastroenterit) neden olan virüslerdir. Noro virüsleri çevreye karşı son derece dirençli olup çocuk ve yetişkinlerde ishal vakalarının büyük bir bölümünden sorumludur. Okul, hastane, huzur evi ve bakım evi gibi toplu halde bulunan kurumlarda mide-barsak enfeksiyonlarının görülmesinin en büyük nedeni bağırsak.

Bir Noro virüsün elektro-mikroskop ile çekilmiş görüntüsü, Büyüklük: \varnothing 27 – 32 nm

Hastalık kendini nasıl belli eder?

Noro virüsleri nedeni ile her yaş grubundan insan hastalanabilir. Noro virüsleri nedeni ile tekrar hastalanmak da mümkündür. Noro virüs hastalıkları genellikle kış aylarında ortaya çıkmaktadır. Şikâyetler arasında istifra ve ishal gelir, genellikle bunlara mide bulantısı ve karın ağrısı, bazen baş ağrısı, kas ağrısı ve halsizlik de eşlik eder. Hastalık genellikle aniden görülen patlamaya benzer istifra şeklinde görülür. Kimi durumlarda hafif ateş meydana gelebilir. Normalde virüs bulaştıktan 15 - 48 saat sonra şikâyetler görülmeye başlar ve hastalık 1 - 2 gün sonra kendiliğinden azalır. Hastalık normalde tehlikesiz seyreder. Kimi durumlarda, özellikle yaşlı kimselerde veya bebeklerde yüksek sıvı kaybı olması durumunda kimselerde kısa bir süre yatılı tedavi görülmesi gerekebilir.

Hastalık nasıl tespit edilir?

Tedaviyi yapan doktor şikâyetleri değerlendirerek bir Noro virüs enfeksiyonu teşhisinde bulunabilir. Nihai teyit mikrobiyolojik laboratuvar aracılığıyla dışkıda virüsün (= viral antijen veya viral nükleik asit) tespit edilmesiyle yapılır.

Noro virüsleri ne kadar bulaşıcıdır?

Hastalık nasıl bulaştırılır?

Noro virüsleri çok bulaşıcıdır ve insandan insana kolayca bulaşır. Hastaların dışkılarında ve kusmuğlarında büyük miktarlarda bulunurlar. Bilinen bulaşma yolları şunlardır:

- Hasta bir insanla doğrudan temas edilmesi (dışkı veya kusmuk)
- İstifra sonrası havada bulunan (Noro virüs içeren) ince damlalar ile temas edilmesi
- Noro virüslerin bulaşmış olduğu yüzey veya eşyalarla temas edilmesi
- Noro virüs enfeksiyonuna sahip insanların bulaştırdığı gıdaların yenilmesi ve içilmesi

Şimdiye kadar elde edilen bilgilere göre hayvanlardan insanlara bulaşma tehlikesi yoktur.

Moleküler biyolojik virüs teşhisi

Bulaşma tehlikesi ne kadar devam eder?

Noro virüsü bulaşmış insanlar hastalık belirtilerinin azalmaya başlamasından sonra en az 2 gün daha bulaştırma tehlikesine sahiptir. Hastalar bu aşamada virüsü dışkıyla atarlar. Böylece virüs diğer insanlara kolayca bulaşabilir. Noro virüsleri bazen 1 ila 2 hafta kadar (daha düşük yoğunlukta) dışkı ile dışarı atılabilir. Bu nedenle hastalık azalmaya başladıktan sonra da aşağıda yazılı hijyen önlemlerine dikkat edilmesi büyük öneme sahiptir!

Kendimi bir enfeksiyondan nasıl koruyabilirim?

Noro virüslerine karşı koruyan bir aşı bulunmamaktadır. Genel hijyen kurallarına uyulması (örn. yemeklerden önce ve her tuvalet sonrası ellerin yıkanması) enfeksiyondan korunmanın en önemli yöntemidir.

Noro virüsü bulaştığında ne yapmalıyım?

Hasta kimseler aşağıdaki tedbirleri almalıdır:

- Dışkı veya kusuk ile temas edilmesi durumunda Noro virüslerin ellerden güvenli bir şekilde çıkartılması için Noro virüslere karşı etkin olduğu test edilmiş (örn. eczanelerden temin edilebilen) bir el dezenfeksiyon maddesi kullanılmalıdır. Daha ayrıntılı bilgi için lütfen doktorunuza veya sağlık kurumuna başvurunuz. Uygulanan tedbirler hastalık sırasında ve şikâyetler azalmaya başladıktan sonra en az 2 gün (en iyisi 2 hafta) daha sürdürülmelidir. Yemeklerden önce ve her tuvalet sonrası ellerin sabunla iyice yıkanması gerekir.
- Hastalığın akut dönemi sırasında başka insanlar için yemek hazırlanmamalı.
- Yiyecek maddeleri ile çalışan hastaların hastalığın sona ermesinden sonra 48 saat daha işyerinden uzak kalmalıdır

Aynı evde yaşayan insanlar aşağıdaki tedbirlere dikkat etmelidir:

- Özellikle her tuvalet sonrası ellerin sabunla iyice yıkanması
- Yemek yemeden ve yemek hazırlamadan önce ellerin sabunla iyice yıkanması
Ana prensip: Hastanın dışkı veya kusmuğu ile temas edilmesi durumunda (örn. bebek bezleri, çarşaf, nevresim veya Noro virüsü bulaşmış başka eşyalar), Noro virüslerin ellerden güvenli bir şekilde çıkartılması için Noro virüslere karşı etkin olduğu test edilmiş bir el dezenfeksiyon maddesi kullanılmalıdır.
- Hastayla birlikte hijyen ürünlerinin (mendil, diş fırçası vb.) veya yemek takımlarının kullanılmaması
- Hastanın yemiş olduğu veya hastanın temas etmiş olduğu gıdalar kaynatılmalı veya imha edilmelidir.
- Hastalarla bedensel temastan kaçınılmalıdır, örn. el sıkışma

Hastalık döneminde veya sonrasında temizlik tedbirleri:

- Dışkı veya kusmuk bulaşan yüzeyler iyice temizlenmelidir (mümkün olduğunca bulaşık eldiveni kullanınız ve sonra da atınız) - sıvılar kâğıt havlu ile emilmeli ve tuvalet aracılığıyla atılmalıdır; sonrasında yüzeyler bir deterjanla temizlenmelidir. Güvenli bir şekilde temizlenmesi için Noro virüslere karşı etkin olduğu test edilmiş (örn. eczanelerden temin edilebilen) el dezenfeksiyon maddeleri gereklidir. Daha ayrıntılı bilgi için lütfen doktorunuza veya sağlık kurumuna başvurunuz.
- Kirlenmiş giysileri, çarşaf, nevresim ve havluları 60° (veya daha yüksek) sıcaklıkta yıkayınız
- Bulaşıklar normal şekilde yıkanabilir

Bir kurumda veya evde hastalanma vakalarının artmasını önlemek için tedbirler:

- Yüzeyleri ve özellikle banyo-tuvalet-mutfak gibi alanları Noro virüslere karşı etkin olduğu test edilmiş bir el dezenfeksiyon maddesi ile temizleyerek dezenfekte ediniz. Daha ayrıntılı bilgi için lütfen sağlık kurumuna başvurunuz.
- Hastalığın arttığı dönem boyunca Noro virüslere karşı etkin olduğu test edilmiş bir el dezenfeksiyon maddesi kullanılmalıdır.
- İşverenle görüşülmek suretiyle hastanın işyerinden en az 2 gün uzak kalması tavsiye edilir.

Tedavisi var mı?

Şu anda Noro virüslere karşı etkili olan herhangi bir ilaç bulunmuyor. Antibiyotikler yalnızca bakterilere karşı etkindir ve bu nedenle Noro virüs enfeksiyonlarında kullanılmamalıdır! Sıvı ve mineral kaybını telafi etmek için su (meyve suları, çay) veya eczanelerden temin edebileceğiniz özel elektrolit karışımlarının yeterli miktarda alınması önemlidir.

Noro virüsler hakkında daha ayrıntılı bilgiyi Noro Virüs Ulusal Referans Merkezi'nden alabilirsiniz.

Bu merkez aşağıdaki özel incelemeleri yapmaktadır:

- Virüs-RNA'nın RT-PCR ispatı
- ELISA aracılığıyla antijen ispatı
- Noro virüslerin moleküler-biyolojik tiplendirilmesi

Ayrıntılı bilgileri Avusturya Sağlık ve Beslenme Güvenliği Ajansı'nın (www.ages.at), Federal Sağlık Bakanlığı ile işbirliği yaparak yayınladığı „Hastanelerde ve Yatılı Bakım Sağlayan Kurumlarda Noro Virüslerin Neden Olduğu Gastroenterit Vakalarında Yapılacaklar“, 3. Basım, 2008, adlı yayını içerisinde bulabilirsiniz.

İletişim/Kontakt:

Noro Virüsleri İçin Ulusal Referans Merkezi:
AGES – Österreichische Agentur für
Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH
Institut für Medizinische Mikrobiologie und Hygiene
Dr. Ingeborg Lederer / PD Dr. Burkhard Springer
Beethovenstraße 6, A-8010 Graz
tel.: +43 (0) 50 555-61217
fax: +43 (0) 50 555-61110
humanmed.graz@ages.at
www.ages.at

İmtiyaz sahibi/Impressum:

Yayımcı/Herausgeber:
AGES – Österreichische Agentur für
Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH
Spargelfeldstraße 191, A-1220 Wien

Graphische Gestaltung: Corsaro Graphic Design
Fotos: AGES, Archiv
© AGES, 1. Auflage, November 2009

Yetkili Sağlık Dairesi (Kaymakamlık, Belediye)

Tüm hakları saklıdır. Özet halinde dahi olsa kopyalanması veya çoğaltılması, işlenmesi veya yayınlanması (elektronik sistemlerde kullanılması dahil), yalnızca AGES – Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH – firmasının yazılı izniyle mümkündür.